

ከአርባኛው ቁጥር የተሰወረ ታሪክ - ቁጥር አሥራ ስድስት

ሁለተኛው ወድታ - ክፍል ሦስት

Jeff Pippenger

2026-06-18

ሎጂክ የጀንስ

የዮንስ አመክንዮ በራእይ አሥራ አራት ያለው የመጀመሪያው መልአክ ከሚከተሉት ሁለት መላእክት ሊለይ እንደሚችል የሚያሳየው ፈጽሞ የማይኖረው ነው። እነዚያን ሦስት መላእክት ከመለከት መላእክት ጋር ያላቸውን መዋቅራዊ ግንኙነት መለየቱ ፈጽሞ የማያስገባ ነው። አጽንኦቱ ያለ ጥርጥር በራእይ አሥራ አራት ላይ ባሉት ሦስቱ መላእክት ላይ ነበር፤ ነገር ግን “የማይለዩ” በማለት የሚተገብራቸው አመክንዮ ከእነርሱ በፊት ለቀደሙት መላእክት ሁሉ እኩል የሚሰራ ነው።

እርሱ በራእይ አሥራ አራት ውስጥ በተጠቀሱት ሦስቱ መላእክት ላይ ትኩረቱን እያደረገ ስለነበር፣ የራሱን ሎጂክ እስከ መጨረሻው ውሳኔ ድረስ አልከተለውም። በመጨረሻም፣ አምስተኛውን፣ ስድስተኛውን እና ሰባተኛውን የወድታ መለኮቶች ከራእይ አሥራ አራት ሦስቱ መላእክት ጋር ለማግኘት የተጠቀሙበት ሎጂክ፣ የመለኮቶቹን መስመር እስከ ሰባቱ የመለኮት መላእክት ውስጥ ወደ መጀመሪያው ድረስ መመለስንም ያካትት ነበር።

ከእግዚአብሔርም ፊት የቆሙትን ሰባቱን መላእክት አየሁ፤ ለእነርሱም ሰባት መለኮቶች ተሰጡአቸው።
... ሰባቱንም መለኮቶች ያዙት ሰባቱ መላእክት እንዲነፉ ተዘጋጁ። ራእይ 8፣2, 6

የመላእክቱ ተከታታይ ስብስብ በ“ሰባቱ” የመለኮት መላእክት ይጀምራል፤ እናም በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ያለው የመላእክት ተከታታይ መስመር ከመጀመሪያው መለኮት ጀምሮ እስከ ሦስተኛው መልአክ ስለ አውሬው ምልክት የሰጠው ማስጠንቀቂያ ድረስ ይዘልቃል። ዮንስ በመጀመሪያዎቹ አራት መለኮቶችና በመጨረሻዎቹ ሦስት የወድ መለኮቶች መካከል ልዩነት መኖሩን በመለየቱ ትክክል ነው፤ ምክንያቱም ያ “አራትና ሦስት” ያለው ትንቢታዊ አወቃቀር በቤተ ክርስቲያናትና በማኅተሞቹም ውስጥ ይገኛል። በራእይ መጽሐፍ ውስጥ በሦስት ምስክሮች ላይ መመስረቱ፣ ለማየት የሚመርጡ ሰዎች ያ ሰባት እንደ ምልክት መሆኑን እንዲያስተውሉ ያስችላል፤ እንዲሁም አራትን እንደ ምልክት እና ሦስትንም እንደ ምልክት እንደሚያካትት ያሳያል።

አምላካዊ ግንኙነት

በቅርብ ዘመን እያስረዳን የነበረው ነገር ይህ ነው፤ የራእይ አስራ አራት የመጀመሪያውና የሁለተኛው መላእክት ኃይል የሚቀበሉት ከእስልምና የተመለከተው የመጀመሪያውና የሁለተኛው ወድ የጊዜ ትንቢት እንደሆነ፣ እናም የሦስተኛው መልአክ ኃይል መሞላት በ9/11 የሦስተኛው ወድ ፍጻሜ እንደሚፈጸም ነው። የጀንስ ተግባራዊ አተገባበር የሚያመለክተውም፣ (ምንም እንኳ እኔ የምለውን ነጥብ እርሱ ባያቀርብም) ከራእይ ስምንት የመጀመሪያው የመለኮት መልአክ እስከ ራእይ አስራ አንድ የሦስተኛው ወድ መለኮት ድረስ ያለ እያንዳንዱ መልአክ ከራእይ አስራ አራት ሦስቱ መላእክት ጋር የማይነጣጠል ግንኙነት እንዳለው ነው። እነርሱ በአንድ የትንቢት መስመር ውስጥ ያሉ ምልክቶች ናቸው። እያንዳንዱ መልአክ የሚወክለውን የተለያየ ሚና ለማስተዋል፣ እንደዚሁ መሆናቸው መታወቅ አለበት። ስለዚህ ልክ ሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት፣ ማኅተሞችና መለኮቶች በአጠቃላይ የሰባቱ ምልክታዊ አወቃቀር ውስጥ ሰባትን እንደሚወክሉ፣ እንዲሁም የአራትና የሦስት ምልክትን እንደሚያካትቱ፣ ከሰባቱ የመለኮት መላእክት የመጀመሪያው ጀምሮ እስከ

ሦስተኛው መልአክ ድረስ ያለው የመላእክቱ መስመር እንደ አንድ ሙሉ መቆጠር አለበት። ይህም የአሥራ አንድ መላእክት መስመር መኖሩን ያመለክታል።

ራእይ አሥራ አራት ያሉት ሦስቱ መላእክት የፍርድ መከፈቱን ያስታወቀውን የሚለራውያን የማስጠንቀቂያ መልእክትና፣ ከዚያ በኋላም የፍርድ መዘጋቱን እያስታወቀ ያለውን የአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ የማስጠንቀቂያ መልእክት ይወክላሉ።

ሰባቱ መለኮቶች እግዚአብሔር የፀሐይን አምልኮ በኃይል በአስፈጻሙ አሕዛብ ላይ ፍርድ ለማምጣት በመለኮታዊ አስተዳደሩ የተጠቀሙባቸውን ኃይላት ይወክላሉ።

አራቱ የመጀመሪያ መለኮቶች እስከ 476 ዓ.ም. ድረስ የምዕራባዊ ሮማ እየተራመደ የመጣውን ውድቀት ያመለክታሉ።

አምስተኛውና ስድስተኛው ከ1449 እስከ 1453 ድረስ የምሥራቅ ሮምን ውድቀት ያመለክታሉ።

የመጨረሻዎቹ ሦስት መለኮቶች የሦስቱ ወዮች እስልምናን ይወክላሉ።

በራእይ አሥር ውስጥ ያለው መልአክ ክርስቶስ ነው፤ እርሱ በመጀመሪያው ዘመን እንቅስቃሴውን ኃይል ለመስጠት ይወርዳል፤ እንዲሁም በራእይ አሥራ ስምንት ውስጥ እንቅስቃሴውን በፍጻሜው ዘመን ኃይል ለመስጠት እንደገና ይወርዳል።

መገልገያው ፍርድ፣ የእውነተኛው የስርዮት ቀን ሲከፈት በ1844 ዓ.ም. አክቶበር 22 ላይ ሰባተኛው መለኮት መሰማት ጀመረ። የኢዮቤልዩ መለኮት በስርዮት ቀን ሊነፋ ይገባ ነበር። ስለዚህ በፍርድ ጊዜ ሁለት መለኮቶች ይሰማሉ፤ የኢዮቤልዩ መለኮትና ሰባተኛው መለኮት።

በሰባተኛውም ወር በአሥረኛው ቀን የኢዮቤልዩ ቀንደ መለኮት እንዲነፋ ታደርጋለህ፤ በማስተስረያው ቀንም በምድራችሁ ሁሉ ቀንደ መለኮቱን እንዲነፋ ታደርጋለችሁ። አምሳኛውንም ዓመት ትቀድሳለችሁ፤ በምድራቱም ሁሉ ለሚኖሩባት ሁሉ ነጻነትን ታውጃለችሁ፤ እርስዎም ለእናንተ ኢዮቤልዩ ትሆናለች፤ እያንዳንዱም ሰው ወደ ርስቱ ይመለሳል፤ እያንዳንዱም ሰው ወደ ቤተ ሰቡ ይመለሳል። ያቺ አምሳኛው ዓመት ለእናንተ ኢዮቤልዩ ትሆናለች፤ በእርስዎ አትዘሩ፤ ከራሱም የሚበቅለውን አታጭዱ፤ ያልተገረዘውንም የወይን ተክልህን ፍሬ አትሰብስቡ። ዘሌዋውያን 25፡9-11።

በዘሌዋውያን ውስጥ በቀጣዩ ምዕራፍ የተገኘውን የእስራኤል ለ“ሰባት ዘመን” መበተን የሚለይ አውድ፣ በስርዮት ቀን የኢዮቤልዩ መለኮት እንዲነፋ ወደ ተሰጠው ትእዛዝ የሚመሩት ቁጥሮች ውስጥ ተቀምጦ አለ።

ለእስራኤል ልጆች ተናገር፤ እንዲሁም በላቸው፤ እኔ የምሰጣችሁትን ምድር በገባችሁ ጊዜ፣ ምድሪቱ ለእግዚአብሔር ሰንበትን ትጠብቅ። ስድስት ዓመት እርሻህን ትዘራለህ፤ ስድስትም ዓመት ወይንህን ትቈርጣለህ፤ ፍሬውንም ታከማቻለህ፤ በሰባተኛው ዓመት ግን ለምድሪቱ ፍጹም የዕረፍት ሰንበት፣ ለእግዚአብሔር ሰንበት ይሆናል፤ እርሻህን አትዘራ፤ ወይንህንም አትቈርጥ። ከመከርህ ራሱን በራሱ የበቀለውን አታጭድ፤ ያልተቈረጠውንም ወይንህን አታከማች፤ ለምድሪቱ የዕረፍት ዓመት ነውና። የምድሪቱም ሰንበት ለእናንተ ምግብ ይሆናል፤ ለአንተ፣ ለባሪያህ፣ ለሴት ባሪያህ፣ ለቀጥሮ ሠራተኛህ፣ ከአንተም ጋር ለሚቀመጥ ስደተኛ፣ ለከብትህም፣ በምድርህም ላለው አራዊት ሁሉ፣ የምታፈራው ሁሉ ምግብ ይሆናል። ለአንተም ሰባት የዓመታት ሰንበቶችን ትቈጥራለህ፤ ሰባት ጊዜ ሰባት ዓመት፤ የሰባቱም የዓመታት ሰንበቶች ዘመን አርባ ዘጠኝ ዓመት ይሆናል። ዘሌዋውያን 25፡2-8።

ሚሊር በምዕራፍ ሃያ ስድስት ውስጥ እስራኤል ለምድሪቱ የሰንበት ዕረፍትን በመጣስ የተፈረደባትን ፍርድ ባስተዋለ ጊዜ፣ አንድ ቀን አንድን ዓመት ይወክላል የሚለውን መርህ ተግባራዊ አድርጎ፣ አንድ ዓመትም ሦስት መቶ ስድሳ ቀናት እንደሆነ አገኘ፤ ሰባት ዘመን በሦስት መቶ ስድሳ ሲባዛ ደግሞ ቃል ኪዳንን ስለጣሱ

የሚሆን ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት የቅጣት ዘመን መሆኑን አወቀ። ይህ ያገኘው የመጀመሪያው ትንቢታዊ እውነት ነበር። በሚለር ሥራ ክርስቶስ የጣለውን መሠረት የሠሩት እውነቶች መሠረት ይህ ነው። የኢዮቤልዩ መለከት መዳንንና ነጻነትን የሚያውቋል ነው።

መለከት ሰባተኛው የሶስተኛው ወቅት እስልምና ነው።

ነገር ግን በሰባተኛው መልአክ ድምፅ ዘመን፣ እርሱም መነፋት ሲጀምር፣ እግዚአብሔር ለባሪያዎቹ ለነቢያት እንደ አስታወቀው ምሥጢሩ ይፈጸማል። ራእይ 10፣7።

የእስልምና ሰባተኛው መለከት ውጫዊ ትንቢታዊ እውነት ነው። የኢዮቤልዩ መለከት ግን በእምነት ስለ መጽደቅ ያለው ውስጣዊ ትንቢታዊ እውነት—ከኃጢአት መዳን—ነው። ይህም እንደ እህት ዋይት አባባል በእውነቱ ሰባተኛው መልአክ ነው። ሰባተኛው መለከት በሚነፋበት ዘመን፣ “ክርስቶስ በእናንተ ያለ የክብር ተስፋ” የሚለው ምስጢር ክርስቶስ መለኮቱን ከአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ሰዎች ሰብአዊነት ጋር ሲያጣምር ፍጹም ይሆናል። በዚያን ጊዜ የእግዚአብሔርን ማኅተም የሚቀበሉት፣ እንደ ሰባተኛው ወቅት የተወከለ የማስጠንቀቂያ የመለከት መልእክት እንዲሁም የሶስተኛው መልአክ ማስጠንቀቂያ ይዋሹ። ሰባተኛው ወቅት፣ ከኢዮቤልዩ ክርስቶስ ያነሰ ሰው ሳይሆን ያ መልአክ መልእክት በእጁ ይዞ በሚወርድበት ጊዜ፣ የሶስተኛውን መልአክ መልእክት ኃይል ይሰጣል።

የመጀመሪያውንና የሁለተኛውን ወቅት መልእክት ኃይል የሰጠው የጊዜ ትንቢት እንደነበረ፣ እንዲሁም ለሦስተኛው መልአክ መልእክት ኃይል የሚሰጠው የሦስተኛው ወቅት ትንቢት እንደሆነ ስንለይ፣ መለኮቶቹን “ለእሑድ ሕግ አስፈጻሚነት ምላሽ ሆነው በርም ላይ የመጡ ፍርዶች” መሆናቸውን እየለየን ነው። እነዚያ በመለኮታዊ አገልግሎት የመጡ ፍርዶች፣ በተለይም የመጨረሻዎቹ ሦስት የወቅት መለኮቶች፣ በራእይ አሥራ አራት ያሉት የሦስቱ መላእክት የማስጠንቀቂያ መልእክት ጋር ይጣጣማሉ እና በትይዩ ይሄዳሉ። በሚለራዊያን ታሪክ ውስጥ ሁለት ወቅቶች ሁለት መላእክት፣ በአንድ መቶ አርባ አራቱም ታሪክ ውስጥ ሦስተኛው ወቅት ሦስተኛው መልአክ። በመጀመሪያውና በሁለተኛው መላእክት የመነሻ ታሪክ ውስጥ፣ የፍርድ መከፈትን የሚያበስረው መልእክት በመጀመሪያውና በሁለተኛው ወቅት የእስልምና ፍጻሜ ኃይል ተሰጥቶት ነበር። በሦስተኛው መልአክ የመጨረሻ ታሪክ ውስጥ ደግሞ፣ የፍርድ መዘጋትን የሚያስታውቀው መልእክት በሦስተኛው ወቅት የእስልምና ፍጻሜ ኃይል ተሰጥቶት ነበር።

በመጀመሪያውና በመጨረሻው ያለው ኃይል-መስጠት፣ በራእይ 10 እና 18 ያለው መልአክ የሚወክለው ነበር። “እርሱም ከኢዮቤልዩ ክርስቶስ በታች ያልሆነ አካል ነበር።” የእስልምና ውጫዊ መልእክት እና የፍርድ ውስጣዊ መልእክት፣ ውጫዊው ሦስተኛው ወቅት መለከት ነው። የፍርድ ውስጣዊው መልእክትም የሦስተኛው መልአክ መለከት ነው። የእስልምና ውጫዊ መለከት የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያ ዓመታት ትንቢት ሲሆን፣ የሦስተኛው መልአክ ውስጣዊ መለከት ደግሞ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት ነው። ሁለቱም በሙታን ፍርድ መከፈቻ ላይ ደርሰው አሰሙ፣ ሁለቱም እንደገና በሕያዋን ፍርድ መከፈቻ ላይ ደረሱ።

የራእይ መጽሐፍ አሥረኛው ምዕራፍ መልአክ በእስልምና ትንቢት ፍጻሜ መሠረት እ.ኤ.አ. አገስት 11, 1840 ወረደ፤ እንዲሁም በዚህ ማድረግ ያ መልአክ የራእይ መጽሐፍ አሥራ ስምንተኛው ምዕራፍ መልአክ በእስልምና ትንቢት ፍጻሜ መውረዱን አመለከተ። እግዚአብሔር በ321 የእሑድ ሕግ ዓመፅ ላይ ያመጣው ፍርድ፣ ከዚያም እንደገና በ538 ያመጣው ፍርድ፣ በመጀመሪያዎቹ ስድስት መለኮቶች ይወከላል። ለሚቀርበው የእሑድ ሕግ ዓመፅ የሚመጣው ፍርድም በሰባተኛው መለከት ይወከላል፤ እርሱም ሦስተኛው ወቅት እንዲሁም ሦስተኛው መልአክ ነው። በኦክቶበር 22, 1844 የፍርድ መጀመሪያ ማስጠንቀቂያ መልእክት እና በ9/11 የሕያዋን ፍርድ ማስጠንቀቂያ መልእክት ሁለቱም ጀንስ ባቀረበው ቅደም ተከተል ሰባተኛው መልአክ ኃይል ሰጥቷቸዋል። በምዕራፍ ስምንትና ዘጠኝ ስድስት የመለከት መላእክት አሉ፤ ከዚያም በምዕራፍ አሥር የሚወርደው መልአክ ከኢዮቤልዩ ክርስቶስ ያነሰ ማንም አይደለም። እርሱ በመላእክቱ ቅደም

ተከተል ሰባተኛው ነው፤ ከእርሱም በኋላ በምዕራፍ አሥራ አንድ ሦስተኛው ወይ ይመጣል፤ ይህም በ1844 መሰማት የጀመረው ሰባተኛው መለከት ነው፤ ነገር ግን ወደ ራዕይ መጽሐፍ አሥራ አራት የዘጠነኛው፤ የአሥረኛው እና የአሥራ አንደኛው መላእክት የሚመራ በመላእክት ተከታታይነት ውስጥ ስምንተኛው ነው።

የሦስተኛው መልአክ መልእክት ከመጀመሪያውና ከሁለተኛው መላእክት መልእክቶች ተለይቶ ሊታይ አይችልም፤ ነገር ግን እንዲሁም በክህደት ላይ ከሚወርደው የእግዚአብሔር ፍርድ ሰባቱ መለከቶች አልተለዩም። በራዕይ መጽሐፍ ምዕራፍ ስምንት የተጠቀሱት የፍርድ የመጀመሪያዎቹ አራት መለከቶች በ321 ከቆስጠንጢኖስ የመጀመሪያው የእሁድ ሕግ በኋላ የምዕራባዊቱ ሮም ቀስ በቀስ መውደቅን ያመለክታሉ፤ ይህም በ330 መንግሥቱን ወደ ምሥራቅና ምዕራብ በከፈለበት ጊዜ ጀመረ።

“ሕዝባችን በሕግ አውጪ ምክር ቤቶቹ ውስጥ ከሃይማኖታዊ መብቶቻቸው ጋር በተያያዘ የሰዎችን ሕሊና ለማሰር ሕጎችን ሲያወጡ፤ የእሁድን አከባባር በኃይል ሲያስፈጽሙ፤ ሰባተኛውን ቀን ሰንበት በሚጠብቁት ላይም የግፍ ኃይል ሲያደርግ፤ የእግዚአብሔር ሕግ በምድራችን ውስጥ በሁሉም ተግባራዊ አይነት ከንቱ ይሆናል፤ እናም ብሔራዊ ክህደትን ብሔራዊ ጥፋት ይከተላል።” Review and Herald, December 18, 1888.

የብሔራዊ ክህደት መርህ ብሔራዊ ጥፋትን እንደሚያመጣ በ476 ዓ.ም. ምዕራባዊ ሮምን ወደ ፍጻሜዋ ባመጡት የመጀመሪያዎቹ አራት መለከቶች ጀምሮ በቆስጠንጢኖስ ሕዝብ ላይ ተፈጻሚ ሆነ። ምሥራቃዊ ሮምም በ1453 ዓ.ም. ወደ ፍጻሜዋ መጣች፤ ሆኖም በትንቢታዊ አቅጣጫ ብሔራዊ ሉዓላዊነቷን በJuly 27, 1449 አጥታ ነበር። በአንድ ሌሊት እንደ ተገለበጠችው ባቢሎን ሳይሆን፤ ሮም ሁለቱም ምዕራባዊና ምሥራቃዊ በቀስታ እየተገፋ ወደ ፍጻሜያቸው ተደርሰዋል። በ476 ዓ.ም. በመጀመሪያዎቹ አራት መለከቶች ሥር የምዕራባዊ ሮም ውድቀት፤ በአራት መለከቶች ሥር የአሜሪካ ውድቀትን ይወክላል፤ ይህም በአንድ ደረጃ ከ1798 ጀምሮ እስከ እሁድ ሕግ ድረስ የሚዘልቁትን የአሜሪካን አራት ትውልዶች ይወክላል። እነዚህ አራቱ ትውልዶች ከአድቪንቲዥም አራቱ ትውልዶች ጋር ተመሳሳይነት አላቸው፤ እነርሱም ከራዕይ ምዕራፍ ሁለት የመጀመሪያዎቹ አራት ቤተ ክርስቲያናት፤ ከሕዝቅኤል ምዕራፍ ስምንት የተጠናከሩት አራቱ ርኩሶቶች፤ እና በኢዮኤል መጽሐፍ ውስጥ ካሉት አራቱ የአንበጣ ማዕበሎች ጋር ይመሳሰላሉ።

እንዲህ ይላል ጌታ እግዚአብሔር፤ ሰውንና እንስሳን ከእርስዎ ለማጥፋት አራቱን ክፉ ፍርዶቼን፤ ሰይፍንና ራብን፤ አጥፊ አውሬንና ቸነፈርን በኢየሩሳሌም ላይ ስልክ እንዴት አይሆን? ሕዝቅኤል 14፡21።

መባለዎቹ አምስተኛውና ስድስተኛው የምስራቅ ሮምን አወረዱ፤ እና ምስራቃዊቱ ሮም በትንቢታዊ ግንኙነት ከምዕራባዊቱ ሮም ጋር ስትመለከት መንግሥታትን ትወክላለች። ምዕራባዊቱ ሮም ቤተ ክርስቲያንን ትወክላለች። ምዕራባዊቱ ሮም ደግሞ መጀመሪያ እንደ ምዕራባዊቱ ሮም ተሸንፎ የሚወረረውን ዩናይትድ ስቴትስን ትወክላለች።

«አሜሪካ፣ የሃይማኖታዊ ነፃነት ምድር፣ ሕሊናን በማስገደድና ሰዎችን የሐሰተኛውን ሰንበት እንዲያከብሩ በማስገደድ ከጳጳሳዊነት ጋር ሲተባበር፤ በምድር ዙሪያ ያሉ የእያንዳንዱ አገር ሕዝቦች የእርሷን ምሳሌ እንዲከተሉ ይመሩ ይሆናሉ።» ምስክርነቶች፣ ቅጽ 6፣ 18።

የመጀመሪያዎቹ አራት መለከቶች የአሜሪካ ታሪክ አራቱን ትውልዶች ይወክላሉ፤ እና አሜሪካ በምትወድቅበት ጊዜ፤ በዳንኤል አሥራ አንድ ቁጥር አርባ አንድ የተጠቀሰችው የክብር ምድር አሁን ወድቃለች፤ የሚቀጥለውም እንቅፋት ግብፅ ነው፤ እርስዎም የቀሩትን የዓለም አሕዛብ የምትወክል ምልክት ናት። ከዚያም ዐሥሩ ነገሥታት የሆኑት የተባበሩት መንግሥታት፤ በራዕይ አሥራ ሰባት እንደተገለጸው፤ “ለአጭር ጊዜ—ለአንድ ሰዓት” ሰባተኛ መንግሥታቸውን ለጽጵስናው ለመስጠት ይስማማሉ። ይህም የሚሆነው በሄሮድስ የልደት ግብዣ ላይ፤ እርሱ የመንግሥቱን ግማሽ በሚያስገባበት ጊዜ ነው። በሄሮድስ የልደት ግብዣ ላይ፤ በዚያች ሰዓት ጽሕፈቱ በቅጥሮቹ ግልምጫ ላይ ይታያል፤ ቤልሻጽርም ይገደላል። ያች

ሰዓት በእሱድ ሕግ ጊዜ ትደርሳለች እና የሰው ልጅ የምሕረት ዘመን እስከሚዘጋ ድረስ ትቀጥላለች። ሰባተኛው መንግሥት በ1453 የቆስጠንጢኖስ ቅጥሮች መፍረስ እንደ ምሳሌ እንደተገለጸው ይሸነፋል። በአሜሪካ ውስጥ ከእሱድ ሕግ፣ በ1449 እንደ ምሳሌ ከተመለከተው፣ እስከ 1453 የቆስጠንጢኖስ ውድቀት ድረስ አራት ምልክታዊ ዓመታት ናቸው። ጳጳስናው ገዳይ ቍስሉን በ1798 ተቀበለ።

በዳንኤል አሥራ አንድ ቁጥር 40 ላይ ጳጳሳዊ ሥርዓቱ በ1798፣ በፍጻሜው ዘመን ወደቀ። ከዚያም የደቡብ ንጉሥ በ1989፣ በፍጻሜው ዘመን ወደቀ። በቁጥር 41 ላይ ዩናይትድ ስቴትስ ትወድቃለች፣ በቁጥር 42 ላይም ግብፅ ትወድቃለች፤ በቁጥር 45 ላይ ደግሞ ጳጳሳዊ ሥርዓቱ ወደ ሁለተኛውና የመጨረሻው ውድቀቱ ይመጣል።

“በዳንኤልና በራእይ መጻሕፍት ግልጽ እንደ ተደረገው ከመንግሥታት መነሣትና መውደቅ መማር ያለብን፣ ብቻውን ውጫዊና ዓለማዊ ክብር ምንኛ ከንቱ እንደሆነ ነው። ባቢሎን፣ ዓለማችን ከዚያ በኋላ ከቶ ያለዋቸውን ሁሉንም ኃይልና ግርማ በያዘች ሳለ፣—በዚያን ዘመን ላሉ ሰዎች እጅግ ጽኑና ዘላቂ የሚመስሉት ኃይልና ግርማ፣—እንዴት ፈጽሞ እንደ ጠፋች! እንደ ‘የሣር አበባ’ ጠፍታለች። ያዕቆብ 1:10። እንዲሁም የሜዶ-ፋርስ መንግሥት፣ የግሪክና የሮም መንግሥታት ጠፉ። እንዲሁም መሠረቱ እግዚአብሔር ያልሆነ ሁሉ ይጠፋል። ከዓለማዊው ጋር የተቆራኘውና ባሕርዩን የሚገልጠው ብቻ ሊኖር ይችላል። መርሆቹ ዓለማችን የምታውቃቸው ብቸኛዎቹ ጽኑ ነገሮች ናቸው።” ነቢያትና ነገሥታት፣ 548።

የአሜሪካ ውድቀት (ሐሰተኛው ነቢይ) በአርባ አንደኛው ቁጥር በ1449 ተመስሎ ቀርቦአል፤ የግብጽም ውድቀት (ዘንዶው) በአርባ ሁለተኛው ቁጥር በ1453 ተመስሎ ቀርቦአል፤ ጳጳሳዊነትም (አውሬው) በ1798 እንደ ተመሰለው የሚረዳው ሳይኖር ወደ ፍጻሜው ይደርሳል። ሐሰተኛው ነቢይና ዘንዶው በመለከት ኃይሎች ይዋረዳሉ፤ አውሬው ግን በዘንዶ ኃይል ይዋረዳል።

ቁጥር አራት የመንግሥት መፍረስ ምልክት ነው። የእስክንድር መንግሥት ወደ አራት መንግሥታት ተበተነ፣ ግብፅም በአራተኛው ትውልድ በቀይ ባሕር ውስጥ ወደቀች፣ እስራኤልም በሕዝቅኤል ምዕራፍ ስምንት ባለው አራተኛው አስጸያፊ ነገር ለፀሐይ እየሰገደ ነው። የፕሮቴስታንትነትና የሪፐብሊካኖች በምድር አውሬ ውስጥ ያሉት አራቱ ትውልዶች በ1798 ተጀመሩ፣ ለሁለቱም ቀንዶች በቅርቡ የሚመጣው የእሱድ ሕግም ሲመጣ ያበቃሉ። በሕዝቅኤል በኢየሩሳሌም ላይ የመጡት አራቱ ከባድ ፍርዶች በዩናይትድ ስቴትስ ላይ የሚመጡትን አራት ፍርዶች ያመለክታሉ፤ እነዚያም በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ላይ በተጠቀሰው ስድስተኛው መንግሥት ላይ የሚመጡት አራት ፍርዶች፣ በ1449 እስከ 1453 ድረስ ያሉትን አራቱ ዓመታት ምሳሌ ያደርጋሉ፤ በዚያን ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ያለው ሰባተኛው መንግሥት፣ የጢሮስ ጋለሞታ የምትገዛበት የቤተ ክርስቲያንና የመንግሥት ግንኙነት ውስጥ፣ መንግሥታቸውን ግማሽ ለጳጳስናው ሊሰጡ ይስማማሉ።

ከ1449 እስከ 1453 ያሉት አራቱ ዓመታት ሰባተኛው መንግሥት በእሱድ ሕግ ጊዜ መጥፋቱን ይወክላሉ፣ እንዲሁም ከእሱድ ሕግ ጀምሮ እስከ የምሕረት ዘመን መዘጋት ድረስ ያለውን የስምንተኛው መንግሥት መጥፋት የሚወክል ዘመን ናቸው። ዓለም የሆነችውና ደግሞ ለጳጳሳት ሥርዓት የተሰጠው ዘንዶ የሆነችው ግብፅ መሸነፍ፣ ከ1449 እስከ 1453 ባሉት አራቱ ዓመታት ተመስሎ በተገለጸው ዘመን መጀመሪያ ላይ ያለ ፍራክታል ነው። ይህም የኮንስታንቲኖፕል ውድቀት በእሱድ ሕግ ጊዜ እንዳለ ያሳያል፣ ከዚያም ሚካኤል በሚነሣበት ጊዜ ደግሞ እንዲሁ ነው። ሚካኤል በሚነሣበት ጊዜ አራቱ መላእክት እንደ መነሳሳት በሙሉ ይፈቀዳሉ።

“አራቱ መላእክት ኢየሱስ በመቅደሱ ውስጥ የሚያከናውነው ሥራ እስኪፈጸም ድረስ አራቱን ነፋሳት እንደሚይዙ፣ ከዚያም ሰባቱ የመጨረሻ መቅሰፍቶች እንደሚመጡ አየሁ።” ቀደምት ጽሑፎች፣ 36።

የእስክንድር መንግሥት አራት ክፍሎች፣ በምዕራባዊ ሮም ላይ አራት መለኮቶች፣ በምሥራቃዊ ሮም ላይ የተፈቱ አራት ነፋሳት፣ በኢየሩሳሌም ላይ አራት ክፍ ፍርዶች፣ እንዲሁም ጳጳሳዊ ሥርዓት የሚረዳው ማንም ሳይኖር ወደ ፍጻሜው በሚደርስበት ጊዜ የሚፈቱ አራት ነፋሳት። እነዚህ ትንቢታዊ ምልክቶች በዚህ ሁኔታ ከተቀመጡ ሁሉ ጋር፣ ሁለተኛውን ወይ በቅርቡ በሚመጣው የእሑድ ሕግ አውድ ውስጥ በመተግበር እንመለከታለን።

የፍሎሬንስ ምክር ቤት

በ1439 ዓ.ም.፣ በፍሎሬንስ ጉባኤ (የፍሎሬንስ ኅብረት ተብሎም የሚጠራው) ላይ፣ የምሥራቃዊ አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ተወካዮች (በባይዛንታይን ንጉሠ ነገሥት ዮሐንስ ስምንተኛ ፓላዮሎጎስ እና በቁስጥንጥንያ ፓትርያርክ የተመሩ) ከሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ጋር መደበኛ የኅብረት አዋጅ ፈረሙ። የሮማ ጳጳስን የመላዋ ቤተ ክርስቲያን ራስ (የበላይ ሥልጣን) እንደሆነ ለመቀበል ተስማሙ።

ምክንያቱም ባል የሚስት ራስ ነው፣ ክርስቶስ ደግሞ የቤተ ክርስቲያን ራስ እንደሆነ፤ እርሱም የአካሉ መድኃኒት ነው። ኤፌሶን 5፡23።

የኒቂያ የእምነት መግለጫ

ንጉሠ ነገሥቱና ፓትርያርኩ በኒቂያ ሃይማኖት መግለጫ ውስጥ “የፊሊዮቄ አንቀጽ”ን ተቀበሉ፤ ይህም በኒቂያ ሃይማኖት መግለጫ ላይ የተጨመረ ነበር፣ መንፈስ ቅዱስ ከአብና ከወልድ እንደሚወጣ የሚናገር። የኒቂያ ሃይማኖት መግለጫ በካቶሊክ እምነት ታሪክ ውስጥ እጅግ አስፈላጊና በሰፊው የሚጠቀሙት መግለጫዎች አንዱ ነው። የኒቂያ ሃይማኖት መግለጫ የካቶሊክ መሠረታዊ እምነቶች ሥርዓታዊ ማጠቃለያ ነው። በመጀመሪያ የተጻፈው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ማንነት ያለውን እውነት ለመከላከል ነበር። በ325 ዓ.ም.፣ አርሶስ የተባለ አንድ ካህን ኢየሱስ በእግዚአብሔር አብ የተፈጠረ እንደሆነና ፍጹም አምላክ እንዳልሆነ ስላስተማረ ታላቅ ክርክር ተነሣ።

ንጉሠ ነገሥት ቆስጠንጢኖስ ይህን ጉዳይ ለመፍታት የመጀመሪያውን የኒቂያ ጉባኤ ጠራ። ጉባኤውም ኢየሱስ ፍጹም አምላክ መሆኑን፣ “ከአብ ጋር በአንድ ባሕርይ” መሆኑን በጽኑ አረጋገጠ። እምነቱም በኋላ በ381 ዓ.ም. በቁስጥንጥንያ ጉባኤ ተስፋፋ። በዚህ ነጥብ ላይ ሊታወስ የሚገባው፤ የኒቂያ ሃይማኖት አምነት በቆስጠንጢኖስ ቀዳማዊ ታሪክ ውስጥ መመሥረቱ ሲሆን፣ ለመጨረሻው ቆስጠንጢኖስም ጉዳይ ይሆን ነበር፤ እርሱም ቆስጠንጢኖስ አሥራ አንደኛ ሲሆን፣ የምሥራቃዊው ባይዛንታይን ንጉሠ ነገሥታት ግዛት የመጨረሻው ንጉሠ ነገሥት ነበር። ታላቁ ቆስጠንጢኖስ፣ እርሱም የመጀመሪያው፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ ደጋግሞ እንደ ጉዳይ ተቀርቧል። እርሱ በምሥራቃዊው መንግሥት መጀመሪያ ያለ ገዥ ነው፤ ስለዚህም በምሥራቃዊው መንግሥት መጨረሻ ያለውን ገዥ ይወክላል። የኒቂያ ሃይማኖት አምነት በሁለቱም በመጀመሪያውና በመጨረሻው ታሪኮች ውስጥ አካል መሆኑ፣ አልፋና አሜጋ የሚለውን መርህ ካስተዋሉ የትንቢት ተማሪዎች ሊያስተውሉት ይገባል።

በ381 ዓ.ም. የኒቂያ ሃይማኖት መግለጫ በመንጽሔ ዐለም ትምህርትና በቅዱስ ቁርባን ትምህርት ተሸሽሎ ነበር፤ እንዲሁም ለቅዱስ ቁርባን እርሻ ያልገባበት እንጀራ መጠቀም የላቲን ልማድ መሆኑን በመቀበል ተሸሽሎ ነበር። የ381 ዓ.ም. መግለጫው ደግሞ ስለ ቀዳማዊ ኃጢአትና ስለ ከሞት በኋላ ሕይወት ያለውን የካቶሊክ ግንዛቤ ተቀብሎ ነበር። በዚህ ዋና ንግግር ተደምድሞ ነበር፤ “እኛ ደግሞ ቅዱሱ ሐዋርያዊ መንበርና የሮማ ጳጳስ በመላው ዓለም ላይ ቀዳሚነት እንዳለውና እርሱም የክርስቶስ እውነተኛ ተወካይ እንደሆነ እንወስናለን።”

በፍሎረንስ ጉባኤ ሌላ የተሻሻለ ቅጂ በ1439 ዓ.ም. ጁላይ 6 ቀን፣ በ1453 ዓ.ም. ቁስጥንጥንያ በኦቶማን ቱርኮች ከመውደቅ 14 ዓመታት በፊት፣ ተፈርሟል። አንድነቱ ከባድ የፖለቲካ ጫና ሥር ተፈርሟል። የቢዛንታይን ኢምፓየር ከምዕራብ በሚመጡ ኦቶማኖች ላይ የጦር እርዳታ ከምዕራብ ለማግኘት በጣም ተጨንቆ ነበር። የግሪክ ተወካዮች ወደ አገራቸው በተመለሱ ጊዜ፣ ስምምነቱ በምሥራቅ ያሉ አብዛኞቹ ካህናት፣ መነኮሳት እና ተራ ሕዝብ ዘንድ በጽኑ ተቃውሞ ተቀበለ። በእርሱ ላይ ፈርማቸውን ካኖሩት ጳጳሳት አብዛኞቹ በኋላ ድጋፋቸውን አነሱ። አንድነቱ ፈጽሞ በሙሉ ተግባራዊ አልሆነም፣ እናም በቀጣዮቹ ዓመታት በምሥራቃዊ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በመደበኛ ሁኔታ ተሰረዘ። በ1453 ዓ.ም. ቁስጥንጥንያ በወደቀችበት ጊዜ፣ አንድነቱ አስቀድሞ በተግባር ፈርሶ ነበር። በታሪክ ጸሐፊዎች ዘንድ፣ በጥልቅ የሥነ መለኮት፣ የባህል እና የሕዝባዊ ተቃውሞ ምክንያት ያልተሳካ የፖለቲካ አንድነት መሆኑ ብዙ ጊዜ ይገለጻል።

በክ.ዓ. 325 በተካሄደው በመጀመሪያው የኒቂያ ምክር ቤት የኒቂያ የእምነት መግለጫ ተቀበለ። ይህም እንደ “ዘመን” ተወክሎ የቀረበው የዳንኤል አሥራ አንድ ቁጥር ሃያ አራት 360 ዓመታት የተጠናቀቁበት ከ330 ዓ.ም. አምስት ዓመት በፊት እንደ ምልክት ተደርጓል።

እርሱም ወደ አውራጃው እጅግ ወፍራሞቹ ስፍራዎች እንኳ በሰላም ይገባል፤ አባቶቹም ያላደረጉትን፣ የአባቶቹም አባቶች ያላደረጉትን ያደርጋል፤ ምርኮንና ብዝበዛን ሀብትንም በመካከላቸው ይበትናል፤ አዎን፣ ለአንድ ጊዜ እንኳ በተመሸጉ ምሽጎች ላይ ዘዴዎቹን ያስቀድማል። ዳንኤል 11፡24።

ዓ.ዓ. 31 ቅድመ ልደት እና 330 ሁለቱም የዳንኤል አሥራ አንድ ቁጥር ሃያ ሰባትና ሃያ ዘጠኝ የተጠቀሰውን “የተቀጠረ ጊዜ” ያመለክታሉ።

ሁለቱም እነዚህ ነገሥታት ልባቸው ክፋትን ለማድረግ ይሆናል፣ በአንድ ገበታም ላይ ሐሰትን ይናገራሉ፤ ነገር ግን አይሳካም፣ ምክንያቱም ፍጻሜው ገና በተወሰነው ጊዜ ይሆናልና። ... በተወሰነው ጊዜ ይመለሳል፣ ወደ ደቡብም ይመጣል፤ ነገር ግን እንደ ፊተኛው ወይም እንደ ኋለኛው አይሆንም። ዳንኤል 11፡27, 29።

የምሥራቃዊ ሮም የትንቢታዊ መስመር መጀመሪያው (330) እና ፍጻሜው (1449-1453) በመጀመሪያውና በመጨረሻው ንጉሠ ነገሥት ቆስጠንጢኖስ ይወከላሉ። ቢዛንታይን ኢምፓየር ተብሎ የሚጠራው የምሥራቃዊ ሮም የትንቢታዊ መስመር አልፋና ኦሜጋ ከ31 ክክርስቶስ ልደት በፊት በአክቲየም ጦርነት ጀምሮ እስከ 330 ዓ.ም. ድረስ በበላይነት የተገዛቸው የሦስት መቶ ስልሳ ዓመታት ኢምፔሪያል ሮም ፍጻሜ ጋር የተያያዘ ሲሆን ከዚያም እስከ 1453 ድረስ ይቀጥላል። 31 ክክርስቶስ ልደት በፊት ከአክቲየም ጦርነት በፊት ማርቆስ አንቶኒዮስና አውግስጦስ ቄሳር በአንድ ጠረጴዛ ላይ ሐሰት ተናገሩ፤ ነገር ግን አልተሳካላቸውም። ከ330 ዓ.ም. በፊት፣ በ325 ዓ.ም. የኒቂያ ሃይማኖት አዋጅ ተቀባ። ከ1453 ዓ.ም. በፊት የዚያው በጣም ያልተለየ የኒቂያ ሃይማኖት አዋጅ የታደሰ ቅጂ ተቀባ። ከ31 ክክርስቶስ ልደት በፊት ሁለት የፖለቲካ ሰዎች በአንድ ጠረጴዛ ላይ ሐሰት ተናገሩ። በ325 ዓ.ም. መንፈሳዊ ሐሰቶች በአንድ ጠረጴዛ ላይ ተነገሩ። እነዚያ ሁለት ምስክሮች በ1439 ዓ.ም. በፍሎረንስ ጉባኤ የተቀበሉትን የፖለቲካና የመንፈሳዊ ሐሰቶች ይለዩ ዘንድ ያመለክታሉ። ያ የታደሰው የኒቂያ ሃይማኖት አዋጅ “የኅብረት ድንጋጌ” ተብሎ ይጠራ ነበር።

የ“በአንድ ማዕድ ላይ የተነገሩ ውሸቶች” የመጀመሪያው የመንገድ ምልክት ከ31 ዓ.ዓ.በ. በፊት ነበር፣ እናም በአረማዊቱ ሮም ሁለት የፖለቲካ ክፍሎች መካከል ነበር። ለእነዚያ ውሸቶች የተቀጠረው ዘመን 31 ዓ.ዓ.በ. ነበር፣ እርሱም አውግስጦስን፣ ከግብፅን የሚወክሉ ወንድና ሴት ጥምረት በተቃራኒው የሮም ምልክት የሆነ አድርጎ ያካተተ ነበር። ሁለተኛው የውሸቶች ስብስብ 325 ላይ ነበር፣ የተቀጠረውም ዘመን 330 ነበር። ሦስተኛው የውሸቶች ስብስብ በ1439 ነበር፣ የተቀጠረውም ዘመን 1449-1453 ነበር። በ1439 በማዕዱ ላይ የነበሩት ምዕራባዊትንና ምሥራቃዊትን ሮም ይወክሉ ነበር፣ ምሥራቃዊቱም ሮም በኃይማኖታዊ ክርክር

መስማማት አማካይነት የፖለቲካ ግብ ትፈልግ ነበር። 31 ዓ.ዓ.በ.፣ ከዚያም 330፣ ከዚያም 1453 በመካተል የሮምን መስመር ሦስት ዕጥፍ ተግባራዊ ማድረግ ይወክላሉ።

የማርክ አንቶኒና ክሊዮፓትራ ትብብር ያስከተለው የፖለቲካ አደጋ፣ በ325 ዓ.ም. የነበረውን የአርዮሳውያን ኑፋቄ መንፈሳዊ አደጋ በምሳሌነት ያመለክት ነበር፤ ይህም ደግሞ በ1439 ዓ.ም. የእስላማዊ ቱርኮችን የፖለቲካና የሃይማኖት አደጋ በምሳሌነት ያመለክት ነበር።

የኒቂያ የእምነት መግለጫ ትምህርቶች ሐሰት ናቸው፤ በእነርሱም ውስጥ እውነት የለም። በ1439 ዓ.ም. ጁላይ 6 ቀን በፍሎረንስ ጉባኤ ላይ የተፈረመው ሰነድ “የኅብረት ድንጋጌ” ተብሎ ይጠራ ነበር፤ ይህም ያውን ሐሰትና ከዚያም የበለጠ የሚወክል ነበር። ልዑካኑ በ1439 ዓ.ም. ወደ ቆስጠንጢኖስ በተመለሱ ጊዜ፣ በቁጣና በክህደት ክሶች ተቀበሉባቸው። እንዲህ የሚል ንግግር በሕዝቡ መካከል ተሰራጭ፡- “ከጳጳሱ ሚትራ ይልቅ የቱርክ ጥምጥም ይሻላል።”

ሕብረቱ የተፈረመው በዋነኝነት የቢዛንታይን ንጉሠ ነገሥት ከአቶማኖች ጋር በነበረው ግጭት ላይ ከምዕራቡ የሰራዊት ድጋፍ በእጅጉ ስለሚያስፈልገው ነበር። እጅግ ትንሽ ወይም ምንም ዓይነት የሰራዊት እርዳታ እንደማይመጣ ግልጽ ሆኖ ከታየ በኋላ፣ ለሕብረቱ የነበረው ድጋፍ ፈጽሞ ጠፋ። በ1450-1451 በርካታ የምሥራቅ ሲኖዶሶች ሕብረቱን ውድቅ አደረጉ፣ እና በ1453 ኮንስታንቲኖፕል ከወደቀች በኋላ ሕብረቱ ሙሉ በሙሉ ተተወ። የፍሎረንስ የሕብረት ድንጋጌ የመጨረሻ ውጤት በምሥራቃዊት ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ዘንድ ያልተሳካና ውድቅ የተደረገ ጉባኤ እንደሆነ ይቆጠራል። ትክክለኛ እንደሆነ አይታወቅም። ሆኖም የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን እስከ አሁን ድረስ ይህንን እንደ ትክክለኛ የዓለም አቀፍ ጉባኤ ትቆጥረዋለች።

እኛ የሁለተኛው ወዮ ትንቢታዊ ባሕርያት በሦስተኛው ወዮ ታሪክ ውስጥ እንዴት እንደሚደገሙ ለመረዳት የሚያስችለውን አመክንዮ እያቀናበርን ነው። የመጀመሪያው ወዮ የአንድ መቶ አምሳ ዓመት ትንቢት በሐምሌ 27 ቀን 1299 ተጀምሮ በሐምሌ 27 ቀን 1449 ተጠናቀቀ።

1449

ቆንስታንጢኖስ 15 ፓላዮሎጎስ በ1404 ተወለደ፣ ከጃንዋሪ 1449 እስከ ሜይ 29, 1453 ድረስም ነገሠ። እርሱ ከ1,100 ዓመታት በላይ የቆየችው የምሥራቅ ሮማውያን (ባይዛንታይን) መንግሥት የመጨረሻው ንጉሠ ነገሥት ነበር። በ1453 በአቶማን ከበባ ጊዜ ቆንስታንጢኖፕልን ለመከላከል 80,000 በላይ ወታደሮች ካሉት የመሀመድ 6 ሠራዊት ጋር በተፋጠጠ ጊዜ፣ 7,000 እስከ 8,000 ያህል ተከላካዮች ብቻ እያሉት በጀግንነት መሪነት ሰጡ። ቆንስታንጢኖፕል በመጨረሻ በወደቀችበት በሜይ 29, 1453 ቀን፣ በከተማይቱ ቅጥሮች ላይ እየተዋጋ ሳለ ሞተ። አስከሬኑ ፈጽሞ በማያሻማ ሁኔታ ተለይቶ አልታወቀም። ሞቱም በ27 ከክርስቶስ በፊት በአውጉስጦስ የተመሠረተው መንግሥት የመጨረሻ ቀጥተኛ ቀጣይ የነበረችው የሮማ መንግሥት ፍጻሜ ሆነ።

በግሪክ ታሪክና በኦርቶዶክስ ባህል ውስጥ እርሱ እንደ ጀግና ሰው ይታሰባል—በታሪካዊ ተረትም ብዙ ጊዜ “የእብነ በረድ ንጉሠ ነገሥት” ተብሎ ይጠራል (አንድ ቀን ተመልሶ መጥቶ ቆስጠንጢኖፕልን ያድናታል የሚል እምነት)።

ዮሐንስ ስምንተኛ ፓላዮሎጎስ (1392-1448) ከ1425-1448 ድረስ የነገሠ ከመጨረሻዎቹ ሁለት የባይዛንታይን ንጉሠ ነገሥታት መካከል አንዱ ነበር። እርሱ የንጉሠ ነገሥት ማኑኤል ሁለተኛ ፓላዮሎጎስ የበኩር ልጅ እና የቆስጠንጢኖስ አሥራ አንደኛ ታላቅ ወንድም ነበር። ዮሐንስ ስምንተኛ አብዛኛውን የንግሥናውን ዘመን ከአቶማኖች የሚያጠፋ ሁኔታ ውስጥ የገባውን እየሞተ ያለውን የባይዛንታይን መንግሥት ለማዳን በእጅጉ በተስፋ እጦት ተጥሮ አሳለፈ። በ1439 እርሱ በግል ወደ ጣልያን ተጓዘ እና

በፍሎሬንስ ምክር ቤት ላይ መሪነት አድርጎ ተቀመጠ፤ በዚያም እርሱና የምሥራቃዊ አርቶዶክስ ልዑካን ከሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ጋር እንደገና ለመኔጦጦጠስት እና ጳጳሱን የቤተ ክርስቲያን ራስ እንደሆነ ለመቀበል ለጊዜው ተስማሙ። ታላቁ ቆስጠንጢኖስም ደግሞ በኒቂያ ጉባኤ ላይ መሪነት አድርጎ ተቀምጦ ነበር። ዮሐንስ ስምንተኛ ከጳጳሳቱ መንበር ጋር የሚደረገው ይህ አንድነት በቱርኮች ላይ ከምዕራቡ ዓለም ወታደራዊ እርዳታ እንዲያመጣ ተስፋ አድርጎ ነበር፤ ነገር ግን ይህ አንድነት በቆስጠንጢኖፕል በተመለሱ ጊዜ እጅግ የማይወደድ ነበርና በመጨረሻም አልተሳካም። ዮሐንስ ስምንተኛ በ1448 በተፈጥሯዊ ምክንያት ሞተ፤ ይህም ቆስጠንጢኖፕል በ1453 ከወደቀችበት ጊዜ አምስት ዓመት ብቻ በፊት ነበር። ከዚያ በኋላ ወንድሙ ቆስጠንጢኖስ አሥራ አንደኛ ንጉሠ ነገሥት ሆነ እና ከተማይቱን ሲከለከል ሞተ።

ዮሐንስ ስምንተኛ በ1448 በሞተ ጊዜ፣ ወንድሙ ቆስጠንጢኖስ አሥራ አንደኛ ተተኪው ሆኖ ተመረጠ። በ1448 ዓ.ም. የባይዛንታይን ግዛት እጅግ ትንሽ የተገዥ መንግሥት ሆኖ ነበር፤ አቶማኖችም በቆስጠንጢኖፕል ዙፋን ላይ ማን እንደሚቀመጥ ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ ነበራቸው። በሐምሌ 27 ቀን 1449 ዓ.ም.፣ በባይዛንታይን ግዛት የመጨረሻ ዓመታት ውስጥ እጅግ ጠቃሚ የፖለቲካ ክስተት ተከሰተ። የባይዛንታይን ንጉሠ ነገሥት ዮሐንስ ስምንተኛ ፓሌኦሎጎስ ከዚያ በፊት በ1448 ዓ.ም. ሞቶ ነበር። ወንድሙ ቆስጠንጢኖስ አሥራ አንደኛ ፓሌኦሎጎስ (የመጨረሻው ንጉሠ ነገሥት) በቆስጠንጢኖፕል ንጉሠ ነገሥት መሆኑ ተነገረ። ነገር ግን፣ ቆስጠንጢኖስ አሥራ አንደኛ በይፋ ዙፋኑን ከመውረሱ በፊት፣ ወደ አቶማን ሱልጣን (ሙራድ ሁለተኛ) መልእክተኞችን ልኮ እንዲነግሥ ፈቃድ ጠየቀ። ሱልጣኑም ያንን ፈቃድ ሰጠው፣ ከዚያም በኋላ ብቻ ቆስጠንጢኖስ አሥራ አንደኛ በሥርዓት ዘውድ ተጨነለት እና እንደ ንጉሠ ነገሥት እውቅና ተሰጠው። ይህ ድርጊት የባይዛንታይን ነጻነት በፈቃድ እንደ ተላለፈ ተቆጠረ። ለመጀመሪያ ጊዜ፣ አንድ የባይዛንታይን ንጉሠ ነገሥት በግልጽ ሁኔታ በአቶማን ቱርኮች ፈቃድ ብቻ እንደሚገዛ አመነ። ከአራት ዓመታት ብቻ በኋላ፣ በ1453 ዓ.ም. ቆስጠንጢኖፕል በአቶማኖች እጅ ወደቀች።

ከ1449 ዓ.ም. ጁላይ 27 በኋላ ሦስት መቶ ዘጠና አንድ ዓመትና አሥራ አምስት ቀን ሲሆን፣ በ1840 አገስት 11 ቱርኮች ለግብፅ መከላከያ ለማግኘት ራሳቸውን ለአራቱ ታላላቅ የአውሮፓ ኃይሎች አሳልፈው በመስጠት፣ የአንድ ሰዓትና የአንድ ቀንና የአንድ ወርና የአንድ ዓመት ትንቢት ፍጻሜ ሆነ። አሁን የመጀመሪያውንና የሁለተኛውን ወዮ በቅርቡ በሚመጣው የእሑድ ሕግ ላይ ለመተግበር አመክንዮውን አስቀምጠናል። ጴጥሮስ፣ እንደ አንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ምልክት፣ የሦስተኛውን መልአክ እንቅስቃሴ ይወክላል፤ ዊልያም ሚሊርም በመጀመሪያውን በሁለተኛው መላእክት ውስጥ ያለውን እንቅስቃሴ ይወክላል። ሁለቱም እንቅስቃሴዎች “ቁልፎች” ጋር የተያያዙ ናቸው።

የዳዊትንም ቤት ቁልፍ በትከሻው ላይ አኖራለሁ፤ እርሱም ይከፍታል እንጂ የሚዘጋ የለም፤ ይዘጋልም እንጂ የሚከፍት የለም። ኢሳይያስ 22፡22።

እኔም ደግሞ እልሃለሁ፤ አንተ ጴጥሮስ ነህ፤ በዚህም ዓለት ላይ ቤተ ክርስቲያንን እሠራለሁ፤ የሲኦልም ደጆች አያሸንፏትም። የሰማያትንም መንግሥት ቁልፎች እሰጥሃለሁ፤ በምድርም ላይ የምታስረው ሁሉ በሰማያት የታሰረ ይሆናል፤ በምድርም ላይ የምትፈታው ሁሉ በሰማያት የተፈታ ይሆናል። ማቴዎስ 16፡18፣ 19።

በሚቀጥለው ጽሑፍ የነነዌን ጦርነት የጥልቁን ጉድጓድ ብቻ የሚከፍት “ቁልፍ” ብቻ ሳይሆን፣ የዳንኤል አሥራ አንድ ምስክርነትን በሙሉ ወደ ፍጹም ሥርዓት የሚያስተካክል ትንቢታዊ ቁልፍ እንደሆነ እንቀርባለን። በሚለር ሕልም ውስጥ ከሣጥኑ ጋር የተያያዘው “ቁልፍ” የሚለር የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ዘዴ ነበር። የሚለራውያንን ታሪክ በማስረጃ ጥቅሶች ማጠቀስ ከሦስተኛው መልአክ ታሪክ ውስጥ “መስመር በላይ መስመር” ጋር ተዳምሮ፣ የራዕይ ዘጠኝ ቁልፍ የአርባኛው ቁጥር ውጫዊ መልእክት ስውር ታሪክን ከፍቶ ወደ ሥርዓት እንዲያስገባ የሚያስችል ቁልፍ ነው።

በሚቀጥለው ጽሑፍ ግምቶቻችንን እንቀጥላለን።

«ለነቢዩ በመንኮራኩር ውስጥ ያለው መንኮራኩር፣ ከእነርሱም ጋር የተያያዙት የሕያዋን ፍጥረታት መታየቶች፣ ሁሉም ውስብስብና የማይገለጹ መስለው ታዩ። ነገር ግን በመንኮራኩሮቹ መካከል የማያልቅ ጥበብ እጅ ትታያለች፣ ከሥራዋም ፍጹም ሥርዓት ይፈጠራል። እያንዳንዱ መንኮራኩር ከሌለው ሁሉ ጋር በፍጹም መስማማት ይሠራል።» Testimonies to Ministers, 214.